

1999 Odd Håve - musikanten

”Vi mangler noe - på scene og i sal. Vi ble alle fattigere da Odd gikk bort”. Slik begynner Jon-Anders Myrvang sin beretning om kulturmenneske og gode venn Odd Håve. Jeg låner Myrvangs ord, og gjengir med tillatelse utdrag fra hans beretning. Vår tidligere kultursjef skriver:

Håve var et rikt utrustet menneske, en intellektuell begavelse utenom det vanlige, et følsomt menneske, med evner som kunstmaler, lyriker, skribent og med engasjement innen samfunnsliv og politikk. I denne artikkelen skal vi få et lite innblikk i hans musikkverden - fra en medspiller som hadde gleden av et samspill - med enkelte avbrudd - i mer enn 40 år.

Naturbegavelser får sjelden vokse og utfolde seg fritt. Som oftest blir de på en eller annen måte "tatt hånd om", ledet, gitt opplæring, formet og instruert. Odd Håve tok i ung alder beslutningen om å satse på seg selv som sin egen veileder og lærer. Han sa nei til å starte som ung trekkspillelev i Trondheim. Selvsagt kunne det ha vært praktiske og økonomiske forhold som spilte inn, men jeg tror nok valget først og fremst var hans eget ut fra hans legning og innsikt i egne utviklingsmuligheter. Hans beskjedenhet og en viss engstelse for det ukjente spilte kanskje også inn.

I lokalmiljøet og i det norske trekkspillmiljøet oppnådde Odd Håve anerkjennelse, men mange vil nok mene han hadde fortjent en større berømmelse og burde ha fått engasjementer i nasjonal og internasjonal sammenheng som han ikke fikk. Han hadde ikke de spisse albuer. Han spekulerte heller aldri i å oppsøke personer eller miljøer som figurerte fremst i media. Dessuten er nok trekkspillet ikke det riktige instrumentet å satse på for å komme inn i de musikalske toppkretser.

Odd Håve lærte fort nye melodier. Etter å ha hørt en låt noen ganger, kunne han lett spille den på trekkspillet. Men han ble aldri noen "kopist". For Odd ble det alltid viktig å lage sin egen, personlige utgave av melodien. Med briljant teknikk laget han de mest elegante forsiringer og smakfulle - men gjerne enkle - broderinger på kjente strofer. Denne grunnleggende lekende holdning til melodistoffet var nok også utgangspunktet for hans store interesse for jazz. Her kunne han også få eksperimentere med harmonier og rytmer. Og så dumpet han rett inn en musikalsk ungdomstid der swing-jazzen var "stueren" dansemusikk! I år etter år, helg etter helg, kunne han med sitt orkester spille jazz-musikk der

2006
Jon-Anders Myrvang

Odd Håve

danseglyde og dansegale ungdommer på Trudvang, Ljosheim, Casino og mange andre steder, fylte golvet med swingdans. Å spille på vanlige dansefester ble etter hvert en plage for Odd. Det kunne være flere grunner til det, men utover på 70- og 80-tallet forandret dansemusikksmaken seg, og swing-jazz med sterke improvisasjonselementer sto ikke lengre i høysetet. Det er ikke sikkert at hans improvisasjonsevner hadde hatt de samme utviklingsmuligheter dersom han var født et par-tre tiår seinere. Men også i de senere årene påtok han seg danseoppdrag, gjerne under forutsetning av at publikum måtte være godt voksne og like å danse til swing-jazz. Festen på Sagatun med Asmund Bjørken som gjestesolist i februar 1997 ble en stor kveld! Han fikk ikke være med på det sist avtalte spilleoppdraget i denne generen: bryllupsfesten for Tone Løwe og Ole Theodor Hofstad i august 1999.

Fritz Brazzeri på Stjørdal i 1974
Jon-Anders Myrvang, Jon Anton Håve, Kjell Skotnes og Odd Håve

Som mange andre sjøllærte musikere kunne Odd Håve klare seg greitt uten noter. I musikkhistorien, kanskje spesielt innen jazzen og folkemusikken, finnes svært mange eksempler på lysende karrierer uten notekunnskap. Odd hadde kommet langt i sin musikalske utvikling før han fant det interessant - dog ikke nødvendig - å lære seg å spille etter noter. Med trompet i Hegra hornmusikk-lag utviklet han sine ferdigheter til å "blad-spille". Etter hvert kunne han også enkelte ganger støtte seg på noter når han lærte nye melodier på trekkspillet. Men han var helt klar på at han - med få unntak - aldri framførte solistoppdrag med notene framfor seg. På scenen la han energien i å få fram det musikalske budskapet på en så følsom og teknisk god måte som mulig. Som musikalsk leder for store oppsetninger i f. eks. *Stjørdal teaterlag*, klarte han seg gjerne med ett eller to A5-ark, og de inneholdt ikke noter, men kun stikkord for innslagene i rett rekkefølge! Arrangementene i mindre grupper kom gjerne frem uten bruk av noter. Da var det i de fleste tilfellene Odd som hadde de beste musikalske ideene, men andre i gruppene bidro også. Etter hvert påtok han seg å arrangere musikk for større grupper, og da ble det bruk for både notekunnskaper, harmonilære og arrangementsteknikk. De to sistnevnte - elementer som han også tilegnet seg ved selvstudium.

Vi diskuterte mange ganger hvordan barn kan få en best mulig start på sin musikalske utvikling. For mange av oss som fikk leke med et instrument uten noter fikk vi et forhold til musikken der notene kom inn

Med gode venner:
f.v: Harald Vinge, Andreas Lunnan, Eva Peggy Stensønes

som et hjelpemiddel på et seinere stadium. Odd var grunnleggende uenig i den tradisjonelle musikkopplæringen i grunnskoler og musikkskoler. Notebindingen blir for de fleste et stengsel og ikke en hjelp. Heldigvis ser det ut til at mye av opplæringen nå tar konsekvensen av dette og lar barna få den første musikkopplæringen uten bruk av noter.

Improvisasjon som musikalsk kunst har ikke fått særlig fotfeste i vårt land - heller ikke i vårt lokale miljø. Jeg tror dette er mye av årsaken til at det heller ikke i Stjørdal har kommet til særlig mange nye jazzmusikere i de seinere årene. Ved de årlige trekkspillfestivalene i regi av Norske Trekkspilleres Landsforbund stiller det svært sjelden opp musikere i jazz-klassen. I Trøndelagsfylkene har klassen nesten aldri mer deltakere. I noen år var han trekkspill-lærer i Stjørdal kommunale musikkskole. Han snakket ikke så mye om det, men det kom tydelig fram at han både trivdes og mistrivdes med jobben.

Harald Vinge og Odd Håve i kjent positur

Odd Håve satset sin musikalske energi i hovedsak på trekkspillet. Helt fram til det siste brukte han mye tid på øving, ofte flere timer pr. dag. Han behersket instrumentet så godt at han hele tida fant nye muligheter for perfektjonering og noe å strekke seg etter. Han var fullstendig klar over at hans yrke som maler ikke fremmet teknikken på trekkspillet, men snarere virket negativt inn på fingerferdighetene.

For noen år siden var han ute for en brannulykke som så ut til å sette en sluttstrek for spillingen. Men med ustoppelig energi klarte han å gjenvinne førligheten i fingrene, og teknikken kom opp på det gamle nivået. Vi som spilte sammen med ham snakket ofte om at hans tekniske utførelse aldri hadde vært bedre enn etter fylte 60 år!

Men maleryrket var ikke bare negativt for musikken. På jobben kunne han tillate seg å ha radioen stående på. Jeg tror Odd lærte de fleste melodiene ved å lytte på radio.

Han var nysgjerrig på også andre instrumenter enn trekkspillet, men han satset aldri på å bli noen muliti-instrumentalist. Han var en av drivkreftene for å få til et korps i Hegra, men trekkspillet passet dårlig inn i janitsjarsammenheng. Trompeten ble derfor hans "andre" instrument, seinere spilte han også ventilbasun og i de siste åra tok han fatt i trompetens storebror, flygelhornet. I jazz-sammenheng brukte han trompet allerede i "Club -58", noen år seinere også i Tor Haldbergs storband i Hommelvik. På "Swingtime"-kassetten fra 1980 spiller han nydelig basun i kvintettens utgave av "Autumn leaves".

Odd øvde aldri så mye på messinginstrumentene som på trekkspillet. Teknikken kom ikke på samme nivå, jeg tror ikke han hadde ambisjoner om det heller. Men hans musikalske iderikdom kom også her fram, gjerne i ettertensomme, flotte improviserte

Odd Håve

soli - kvaliteter som kom fram kanskje nettopp på grunn av manglende teknikk. De fleste musikere har gjerne musikalske forbilder. Odd nevnte ikke mange, og i hvert fall ikke trekkspillere. Han kom imidlertid mange ganger tilbake til nettopp trompetister, og spesielt den unge Clifford Brown, en lysende jazzstjerne som døde i en alder av 25 år i midten på 50-tallet. Benny Golson laget "I'll remember Clifford", en melodi som også Håves hadde på repertoaret. Om Odd ikke hadde mange forbilder, hadde han stor respekt for gode musikere, og Asmund Bjørken var nok den trekkspilleren han satte høyest. Asmund har mye av den samme musikalske bakgrunnen som Odd: selvlært, med stor interesse for både jazz og gammeldans, og med blåseinstrumenter (saxofoner) som biinstrument.

Beretningen om Odd Håve fortsetter noen sider, hvor Jon-Anders Myrvang tar for seg samarbeidspartnere, oppdrag og den konkrete musikalske karriere, kort sagt en meget detaljert og fin oversikt over Odd Håves musikalske liv. Alt dette kan leses i Hegra Sparebanks bok fra 1999.

Odd Håve ble født den 27.mai 1938, og døde 26. juli 1999. Han var gift med Oddbjørg, og fikk to barn: Svein Magnar og Joar Atle.

Oddbjørg Bidtnes Håve